

#ANALITIČAR: CRNA GORA NE NAPREDUJE U RJEŠAVANJU OTVORENIH PITANJA S HRVATSKOM#

Crna Gora podcjenjuje hrvatske stavove i ne napreduje u rješavanju otvorenih pitanja sa susjednom državom koji su joj nužni za ulazak u EU, kazao je crnogorski analitičar Danilo Kalezić u razgovoru s Hinom.

Hrvatski ministar vanjskih poslova Gordan Grlić Radman, koji u četvrtak boravio u Crnoj Gori, rekao je da brod "Jadran" nije jedina imovina koju Hrvatska traži od Crne Gore te da službeni Zagreb ima dokumentaciju koja dokazuje da je riječ o imovini vrijednoj više od 2,7 milijardi dolara.

Kalezić, politički analitičar i znanstvenik na Povijesnom institutu Sveučilišta Crne Gore, tu izjavu tumači kao vrstu diplomatske prijetnje, odnosno podizanje tona u pokušaju Zagreba da dodatno naglasi nezadovoljstvo i težina situacije.

Pored sukcesije vojne imovine i školskog broda "Jadran", Hrvatska od Crne Gore traži rješavanje niza otvorenih bilateralnih pitanja koja se uglavnom odnose na nasljeđe Domovinskog rata, granične sporove te administrativno-pravna pitanja.

Crnogorska strana "uvelike podcjenjuje stavove i pozicije Hrvatske, te o tim pitanjima i dalje govori previše olako", pa bi poruku hrvatskog ministra trebalo tumačiti kao "izravan poziv da se ozbiljno shvate pozicija i stavovi službenog Zagreba", rekao je Kalezić.

Analitičar podsjeća da Podgorica i dalje ne napreduje u rješavanju otvorenih pitanja čak ni na simboličkoj razini, primjerice u promjeni imena gradskog bazena u Kotoru, koji nosi ime po Zoranu Gopčeviću koji je devedesetih sudjelovao u zlostavljanjima hrvatskih zarobljenika u ratnom logoru Morinj.

Uz to je, naglašava, potrebno revidirati udžbenike povijesti kako bi se jasno i odgovorno prikazala uloga Crne Gore i sudjelovanje crnogorskih pričuvnika u agresiji na Hrvatsku devedesetih.

Suočavanje s tom odgovornošću važan je dio izgradnje povjerenja između dviju država, smatra Kalezić, a takvi bi koraci pokazali da postoji stvarna politička volja za rješavanje otvorenih pitanja.

Dodatnim problemom vidi to što crnogorsko Ministarstvo vanjskih poslova prema Hrvatskoj vodi politiku koja ne odražava stvarne stavove parlamentarne većine, nego nastoji pronaći međurješenja.

"Takav pristup nije održiv. Diplomacija treba formulirati i jasno zastupati političke pozicije iza kojih postoji odgovornost vlasti", rekao je, dodavši da diplomatska međurješenja teško mogu donijeti stvarni napredak sve dok dio crnogorske parlamentarne većine šalje poruke koje narušavaju odnose s Hrvatskom.

Antihrvatska kampanja

Komentirajući izjavu premijera Milojka Spajića da je Crna Gora meta hibridnog utjecaja dviju susjednih država, Kalezić kaže da je ona izesena bez konkretnih činjenica.

Napominje da premijer ima odgovornost jasno imenovati izvore navodnog hibridnog djelovanja i objasniti što država poduzima, ali i da Crna Gora nema učinkovite institucionalne mehanizme za suprotstavljanje tim utjecajima.

"Spajić je izbjegao imenovati te države kako bi izazvao svojevrsnu konfuziju, iz koje logično nastaje antihrvatska kampanja. Ona se već neko vrijeme vodi u Crnoj Gori i izvan nje", kaže.

Namjera je da se odgovornost za probleme u odnosima dviju država pripiše isključivo Hrvatskoj, a da se Crna Gora oslobodi svake odgovornosti.

"Hrvatska je dosad bila pouzdan partner, i u tehničkom i u političkom smislu. Prirodno je da Crna Gora prema Europskoj uniji ide preko Hrvatske i uz njezinu pomoć", rekao je Kalezić.

Vjeruje da će postojeće probleme, uključujući i one koje je proizvela aktualna vlast, nakon izbora 2027. rješavati nova crnogorska vlada.

To što Crna Gora, prije ulaska u Europsku uniju, nije uspjela usvojiti i na crnogorski jezik prevesti pravnu stečevinu EU potvda je, kaže, ograničenih kadrovskih i administrativnih kapaciteta Podgorice.

Međutim, dobra vijest je da Europska komisija razmatra mogućnost privremenog odstupanja od pravila, uključujući mogućnost da Podgorici dopusti korištenje nekog od službenih jezika EU, najvjerojatnije hrvatskog.

"Upravo u tom dijelu Hrvatska može i treba odigrati konstruktivnu ulogu, pružajući stručnu pomoć i prenoseći iskustvo iz vlastitog pristupnog procesa", zaključuje crnogorski politički analitičar.

Mandić neželjen u Bruxellesu

Predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen posjetila je u četvrtak Crnu Goru, a Kalezić kaže da je došla "u trenutku rastuće političke nestabilnosti i krize koja je kulminacija nekoliko čimbenika, prije svega nesposobnosti vlasti da otvori demokratski dijalog s oporбом".

Ta država ulazi u završnicu pristupnih pregovora s Europskom unijom, ali i u novu fazu političke krize nastale nakon što je predsjednik parlamenta Andrija Mandić poslao sućut obitelji ratnog zločinca Ratka Mladića, a onda i onemogućio održavanje sjednice parlamenta na kojoj bi se, na prijedlog oporbe, odlučivalo i njegovoj smjeni.

Kalezić je onemogućavanje održavanja sjednice na kojoj bi se raspravljalo o smjeni Mandića označio kao "kap koja je prelila čašu".

"Taj je čin duboko antidemokratski i suprotan duhu Ustava Crne Gore", rekao je.

Posjet Von der Leyen tumači kao pokušaj "stabiliziranja političkih prilika u času kada je to potrebno kako bi se završila posljednja etapa pristupnih pregovora s Europskom unijom".

Iako se EU o Mandiću nije izričito očitovao, Kalezić smatra da jasnu poruku Bruxellesa predstavljaju konkretne diplomatske geste, među ostalim izostanak susreta visokih europskih dužnosnika, uključujući predsjednicu Von der Leyen i europsku povjerenicu Martu Kos, s njime.

Prema njegovu mišljenju, Bruxelles je ranije bio znatno popustljiviji prema Mandiću, vjerujući da je on doživio svojevrsnu političku transformaciju. No, odnos se sada mijenja.

Kao dokaz Kalezić navodi to što je predsjedniku crnogorskog parlamenta već dvaput onemogućen odlazak u radni ili službeni posjet briselskim institucijama.

"Mandić nije usamljen u svojoj politici. On je paradigma aktualne crnogorske vlasti, odnosno njezinih ekstremnih velikosrpskih dijelova, koji sve jasnije postaju ključna prepreka daljnjem europskom napretku Crne Gore", rekao je Kalezić.

Poruku Von der Leyen da Crna Gora još ima priliku 2028. postati članicom EU Kalezić vidi kao "novi pokušaj da se crnogorsku stranu motivira, da joj se pruži vjetar u leđa i ulije nova doza optimizma".

Ta poruka, dodaje, nije upućena samo domaćoj javnosti, nego i državama članicama EU, osobito onima u kojima postoje određene dvojbe ili koje nedovoljno brzo izvršavaju svoj dio obveza.

Posao je Ursule von der Leyen promicati takav optimizam i održavati politički zamah proširenja, što je, prema njegovu sudu, "trenutačno najznačajniji geopolitički projekt Europske unije". (Hina)

Hrvatska od Crne Gore traži povrat 2,7 milijardi dolara vrijedne imovine

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Nedjelja, 04 Listopad 2026 08:29

Objavljeno: Nedjelja, 04 Listopad 2026 08:29

